

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la soluționarea conflictului negativ de competență
dintre Judecătoria Căușeni, sediul central și Curtea de Apel
Chișinău,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de
chemare în judecată depusă de Repeșciuc Grigore împotriva
Comisiei Electorale Centrale privind anularea hotărârii CECE
Căușeni nr. 10/1, nr. 10 din 18 octombrie 2024 și hotărârii CEC
nr. 3134 din 23 octombrie 2024,

*(Dosarul nr. 2ac-401/24
NR. PIGD 2-24121283-01-2cc-28102024)*

Instanța competentă să examineze legalitatea actelor administrative în materie electorală variază în funcție de organul electoral emitent.

29 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Soluționând conflictul negativ de competență dintre Judecătoria Căușeni, sediul central și Curtea de Apel Chișinău,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 25 octombrie 2024, Repeșciuc Grigore a depus la Judecătoria Căușeni, sediul central acțiunea în contencios administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea hotărârii CECE Căușeni nr.10/1, nr. 10 din 18 octombrie 2024 și hotărârii CEC nr. 3134 din 23 octombrie 2024 (f.d. 4-10).

2. Prin încheierea din 25 octombrie 2024 a Judecătoriei Căușeni, sediul central, s-a strămutat acțiunea în contencios administrativ depusă de Repeșciuc Grigore, la Curtea de Apel Chișinău, care deține competența materială și teritorială în temeiul art. 191 alin. (3) din Codul administrativ și art. 98 alin. (1) pct. 2 din Codul electoral (f.d. 19-20).

3. Prin încheierea din 25 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a sesizat Curtea Supremă de justiție pentru soluționarea conflictului de competență apărut între Judecătoria Căușeni, sediul central și Curtea de Apel Chișinău. S-a suspendat procesul pornit la acțiunea în contencios administrativ depusă de Repeșciuc Grigore împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea hotărârii CECE Căușeni nr. 10/1, nr. 10 din 18 octombrie 2024 și hotărârii CEC nr. 3134 din 23 octombrie 2024. S-a prezentat dosarul Curții Supreme de Justiție pentru soluționarea conflictului de competență apărut între Judecătoria Căușeni, sediul central și Curtea de Apel Chișinău la examinarea ca instanță de fond a acțiunii în contencios administrativ, depusă de Repeșciuc Grigore împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea hotărârii CECE Căușeni nr. 10/1, nr. 10 din 18 octombrie 2024 și hotărârii CEC nr. 3134 din 23 octombrie 2024 (f.d. 29-31).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

4. Art. 5 din Codul administrativ:

„Activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.”

5. Art. 200 alin. (3)-(4) din Codul administrativ:

„Conflictul de competență dintre judecătoriile din jurisdicția diferitor curți de apel, dintre o judecătorie și o curte de apel sau dintre două curți de apel se soluționează de către Curtea Supremă de Justiție. Conflictul de competență se soluționează fără citarea participanților la proces, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs.”

6. Art. 10 alin. (1) din Codul administrativ:

„Actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.”

7. Art. 11 din Codul administrativ:

„Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sânt afectate de actul administrativ individual, nu sânt destinatarii acestuia.

Un act administrativ de acordare periodică a prestațiilor materiale sau bănești este un act administrativ individual prin care o astfel de prestație se acordă pentru un număr determinat sau nedeterminat de perioade succesive.”

8. Art. 191 alin. (1) și (2) din Codul administrativ:

„Cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2) și (3), judecătoriile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ. Curțile de apel soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor administrative normative, care nu se supun controlului de constituționalitate.”

9. Art. 91 alin. (3) din Codul administrativ:

„În sensul alin.(2), legalitatea actelor administrative ale organului electoral emitent, precum și acțiunile/inacțiunile acestuia se contestă direct la organul electoral ierarhic superior. După respectarea procedurii prealabile, decizia organului electoral emitent, după caz, decizia organului electoral ierarhic superior în partea adoptării unei noi soluții pe marginea cererii prealabile se contestă direct în instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află organul electoral respectiv.”

10. Art. 98 alin. (1) din Codul electoral:

„În ordinea procedurii contenciosului administrativ, instanțele de judecată competente examinează acțiunile **în domeniul electoral** după cum urmează:

1) **judecătoriile în primă instanță** soluționează contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și a hotărârilor organelor electorale după efectuarea procedurii de examinare a cererii prealabile.

2) Curtea de Apel Chișinău soluționează în primă instanță:

a¹) contestațiile împotriva deciziilor organelor electorale emise în conformitate cu prevederile art. 68 alin. (5¹);

a) contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și a actelor administrative ale Comisiei Electorale Centrale;

b) contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și a deciziilor Consiliului Audiovizualului.”

11. Art. 1 din Codul electoral:

„*organ electoral* – **organ care organizează desfășurarea alegerilor** pentru Parlament, pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, **pentru autoritățile administrației publice locale**, a alegerilor regionale, precum și desfășurarea referendumurilor.”

12. Art. 94 alin. (1) și (2) din Codul electoral:

„În calitate de subiect al contestației poate fi alegătorul, candidatul desemnat, grupul de inițiativă, blocul electoral, concurentul electoral sau participantul la referendum care revendică încălcarea drepturilor sale legitime prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative în domeniul electoral. Pot depune contestații și partidele politice care au dreptul de a participa la scrutin în condițiile stabilite de art. 27 lit. g). Funcționarii electorali, observatorii, precum și asociațiile obștești care au solicitat acreditarea observatorilor pot depune contestații împotriva organului electoral care le-a aplicat sancțiunile prevăzute de art. 102 alin. (6) și alin. (8). În aceste cazuri, legalitatea hotărârii se contestă la organul electoral ierarhic superior.”

13. Art. 197 din Codul administrativ:

„Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

14. În speța dedusă judecății, în mod prioritar reclamantul contestă hotărârea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale orășenești Căușeni nr. 10/1, nr. 10 din data de 18 octombrie 2024 „Cu privire la cererea de înregistrare a domnului Repeșciuc Grigore în calitate de candidat la funcția de primar, candidat independent”. Prin această hotărâre, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale orășenești Căușeni a respins înregistrarea domnului Repeșciuc Grigore ca și candidat la funcția de primar pentru alegerile locale programate pe 17 noiembrie 2024.

15. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că articolul 98 alin. (1) din Codul electoral are un rol esențial în reglementarea competențelor instanțelor judecătorești în ceea ce privește soluționarea

acțiunilor de contencios administrativ legate de activitatea organelor electorale.

16. Astfel, legiuitorul subliniază importanța unei proceduri clare, rapide și eficiente în soluționarea litigiilor electorale. Procesul electoral implică o serie de drepturi fundamentale, cum ar fi dreptul de a alege și de a fi ales, iar litigiile care apar din activitatea organelor electorale trebuie soluționate într-un termen rezonabil pentru a asigura o desfășurare corectă și echitabilă a alegerilor.

17. Potrivit articolului 98 alin. (1) pct. 1) din Codul electoral, judecătoriile sunt desemnate ca instanțe de fond pentru a soluționa contestațiile care au ca obiect:

- Acțiunile sau inacțiunile organelor electorale, de exemplu, modul de desfășurare a procesului electoral sau omisiunile autorităților electorale (lipsa acțiunii atunci când aceasta era necesară), care pot fi contestate de către persoanele afectate.
- Hotărârile organelor electorale, acestea sunt deciziile oficiale emise de organele electorale, cum ar fi aprobarea listelor de candidați sau stabilirea rezultatelor votului.

18. Obligatorietatea procedurii prealabile înainte de sesizarea instanței de judecată, prin adresarea la organul ierarhic superior, este o cerință procedurală specifică în dreptul administrativ, dar aceasta nu modifică instanța de judecată competentă în soluționarea cauzei.

19. Procedura prealabilă joacă un rol important în contenciosul administrativ electoral, oferind organului electoral ierarhic superior posibilitatea de a corecta eventualele erori sau omisiuni fără a se ajunge la instanță. Scopul acestei proceduri este de a încuraja soluționarea amiabilă a litigiilor și de a evita supraîncărcarea sistemului judiciar cu cazuri care ar putea fi soluționate la nivelul autorităților administrative.

20. Competența de a soluționa definitiv litigiul aparține, în continuare, instanței de judecată desemnate de lege pentru contenciosul administrativ. Procedura prealabilă este o condiție necesară pentru ca acțiunea să fie admisibilă, dar nu transferă competența de soluționare a cauzei către altă instanță, cu excepția cazului când conform art. 91 alin. (3) din Codul electoral, se adoptă o nouă soluție pe marginea cererii prealabile. La caz, nu s-a constatat adoptarea unei noi soluții pe marginea cererii prealabile.

21. Or, la data de 19 octombrie 2024, Repeșciuc Grigore a depus o cerere prealabilă la Comisia Electorală Centrală, contestând hotărârea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Orășenești Căușeni nr. 10/1, nr. 10 din 18 octombrie 2024. În urma examinării acestei cereri, Comisia Electorală Centrală, prin hotărârea nr. 3134 din 23 octombrie 2024, a respins cererea prealabilă, menținând hotărârea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Orășenești Căușeni nr. 10/1, nr. 10 din 18 octombrie 2024.

22. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție indică că hotărârea contestată are o destinație unică și după îndeplinirea ei, își va epuiza efectul.

23. Caracterul individual al unui act administrativ derivă din întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: este o dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică, pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, are drept scop de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea, sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

24. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă că, soluționând cererea prealabilă depusă de Repeșciuc Grigore, în hotărârea nr. 3134 din 23 octombrie 2024 „Cu privire la cererea contestația (cererea prealabilă) nr. CEC-10ALN/1 din 19 octombrie 2024 a domnului Grigore Repeșciuc”, Comisia Electorală Centrală a indicat în mod expres și corect că aceasta poate fi contestată în decurs de 3 de zile de la data adoptării, la Judecătoria Căușeni, sediul central (f.d. 18).

25. Reieșind din cele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că la caz, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a constatat competența Judecătoriei Căușeni, sediul central pentru examinarea acțiunii depuse de Repeșciuc Grigore împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea actelor administrative.

26. Căile procedurale asigură persoanelor interesate accesul la o instanță de judecată, căreia prin lege i s-a stabilit competența de a hotărî, iar pentru ca dreptul de acces la o instanță să fie respectat, trebuie ca instanța în fața căreia este adusă cauza să se bucure de jurisdicție deplină, adică instanța trebuie să fie competentă să analizeze atât aspectele de fapt, cât și pe cele de drept ale cauzei. Acest mod de reglementare al dreptului de acces la justiție este în concordanță cu principiile Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, potrivit cărora exercitarea dreptului

de acces la justiție presupune tocmai asigurarea accesului oricărei persoane la un tribunal instituit de lege, adică garantarea unei proceduri judiciare în fața căreia să se poată realiza, efectiv, acest drept.

27. Din considerentul că un prim aspect al procesului echitabil este înfăptuirea justiției de către „un tribunal investit de lege”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va soluționa conflictul negativ de competență, prin constatarea competenței Judecătoriei Căușeni, sediul central la examinarea și soluționarea acțiunii depuse de Repeșciuc Grigore împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea actelor administrative.

28. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 191, 200 alin. (3) și 230 din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Constată competența Judecătoriei Căușeni, sediul central la examinarea cauzei de contencios administrativ, intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Repeșciuc Grigore împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea hotărârii CECE Căușeni nr. 10/1, nr. 10 din 18 octombrie 2024 și hotărârii CEC nr. 3134 din 23 octombrie 2024.

Cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Repeșciuc Grigore împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea hotărârii CECE Căușeni nr. 10/1, nr. 10 din 18 octombrie 2024 și hotărârii CEC nr. 3134 din 23 octombrie 2024, se remite la Judecătoria Căușeni, sediul central.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă